

Inspectie van het Onderwijs
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

Calimero

Kwaliteitsonderzoek

voorschoolse educatie

Datum vaststelling: 21 november 2022

Samenvatting

De inspectie heeft op 31 oktober 2022 een onderzoek uitgevoerd naar de kwaliteit van de voorschoolse educatie op peutercentrum Calimero.

De reden voor dit onderzoek is dat wij in 2022 een themaonderzoek uitvoeren naar de kwaliteit van de voorschoolse educatie op peutercentra in Nederland. Dit peutercentrum maakt deel uit van de steekproef die we hebben getrokken. Deze samenvatting is geschreven voor ouders en andere belangstellenden. In hoofdstuk drie van dit rapport geven wij een waardering voor de verschillende onderdelen die belangrijk zijn voor de voorschoolse educatie. Wij noemen dit standaarden. Per standaard beschrijven we wat goed gaat op het kinderdagverblijf en wat nog beter kan.

Wat gaat goed?

De pedagogisch medewerkers zijn zeer deskundig en weten wat de peuters nodig hebben. Zij werken met een erkend VVE programma, gericht op spelend leren, waarmee zij de brede ontwikkeling van de peuters stimuleren. Ze zetten hierbij specifiek in op taalstimulering en woordenschatontwikkeling, maar ook de motoriek en de sociaal emotionele ontwikkeling komen hierin gericht aan bod. Daarbij passen ze hun keuzes voor aanbod en aanpak steeds aan aan wat de kinderen nodig hebben. Bovendien is er op Calimero veel aandacht voor een uitnodigende en stimulerende inrichting van de ruimte die aansluit bij de belevingswereld van de kinderen.

De pedagogisch medewerkers houden nauwgezet bij hoe het met de peuters gaat, registreren dit systematisch in het kleutervolgsysteem en bepalen op grond daarvan welke aanpak het best geschikt is voor de individuele peuters.

De pedagogisch medewerkers zorgen voor een warme en ontspannen sfeer in de groep en weten hoe en wanneer ze de peuters op hun niveau het beste kunnen aanspreken, stimuleren en uitdagen.

De pedagogisch medewerkers zorgen ervoor dat ouders goed en tijdig weten hoe het met hun kind gaat. In overleg met de ouders dragen zij deze informatie, voordat de (doelgroep)peuter vier jaar wordt, over aan de leerkracht van groep 1-2 van de basisschool. Dit gebeurt aan de hand van een vastgelegde procedure van warme overdracht.

**Kinderopvangorganisatie:
Peutercentra Beverwijk B.V.**

LRK-nummer: 28139770

Totaal aantal doelgroeppeuters: 12
(op de onderzoeksdag)

Een uitgesproken sterk punt is de wijze waarop de medewerkers van Calimero de ouders stimuleren in hun betrokkenheid bij de educatie van hun kinderen. Dit gebeurt door middel van themavorlichtingsbijeenkomsten en een doordacht thuisaanbod, waarmee de ouders kunnen aansluiten op het geleerde in het peuterplek. De ouders met wie we spraken, geven aan dat zij tevreden zijn over hoe het gaat op de peuteropvang en over de wijze waarop zij gestimuleerd worden om hieraan hun steentje bij te dragen. Zij benadrukken dat hun kind met plezier naar Calimero toe gaat en veel leert op taalgebied.

De pedagogisch medewerkers zijn zeer kwaliteitsbewust en werken samen met de leiding gericht en succesvol aan het vasthouden en verbeteren van de kwaliteit van de voorschoolse educatie, onder andere door middel van een intensief scholingsaanbod.

Wat kan beter?

Calimero heeft nog een slag te maken in het verantwoorden van de bereikte resultaten van de voorschoolse educatie. De pedagogisch medewerkers gaan wel steeds na in hoeverre de peuters zich ten opzichte van zichzelf ontwikkeld hebben voor ze naar groep 1-2 van de basisschool gaan. Via het gehanteerde kindvolgsysteem komen de vorderingen die de peuters maken goed in beeld. Maar of de kinderen zich tijdens de voorschoolse periode ook daadwerkelijk naar verwachting ontwikkeld hebben, is minder duidelijk. Dit komt ook doordat de verwachtingen niet expliciet gekoppeld zijn aan te bereiken doelen en resultaten.

In dat verband is het ook wenselijk dat het peutercentrum structureel terugkoppelingsgegevens vanuit de basisschool opvraagt over de leervorderingen van de kinderen die op Calimero vroegschoolse educatie ontvangen hebben en inmiddels doorgestroomd zijn naar de basisschool. Dit om te kunnen nagaan of het geboden programma daadwerkelijk het beoogde effect heeft gehad en gunstig doorwerkt in de verder ontwikkeling van de kinderen op de basisschool.

Hoewel de samenwerking en de afstemming tussen het peutercentrum en de basisschool waarin Calimero gehuisvest is, goed is, kan deze op een enkel punt nog verder verbeterd worden. De warme overdracht van kindgegevens van peutercentrum naar de basisschool vindt veelal 'tussen de bedrijven' plaats in de vorm van informele gesprekken tussen pedagogisch medewerker en de kleuterleerkracht. Wij denken dat dit soort belangrijke overdrachtmomenten beter tot hun recht kunnen komen als deze plaatsvinden volgens een van tevoren vastgelegde planning waarin ruim de tijd genomen wordt om met elkaar uit te wisselen.

Vervolg

We sturen een afschrift van dit rapport naar de gemeente.

Inhoudsopgave

1.	Opzet van het kwaliteitsonderzoek	6
2.	Hoofdconclusie en vervolg	7
3.	Resultaten kwaliteitsonderzoek voorschoolse educatie	8
4.	Reactie van de houder	14

1. Opzet van het kwaliteitsonderzoek

De Inspectie van het Onderwijs onderzoekt bij een aantal kinderopvangvoorzieningen met gesubsidieerde voorschoolse educatie, de educatieve kwaliteit, de resultaten en de kwaliteitszorg van deze locaties. Zo ook op Peutercentrum Calimero.

Werkwijze

Wij vormen ons beeld van de kwaliteit door de praktijk van de voorschool te toetsen aan de standaarden uit het Onderzoekskader 2021 voorschoolse educatie en het primair onderwijs. Wij hebben onderstaande standaarden onderzocht.

Standaarden voor de voorschool	Onderzocht
Ontwikkelingsproces	
OP1 Aanbod	•
OP2 Zicht op ontwikkeling	•
OP3 Pedagogisch-educatief handelen	•
OP6 Samenwerking	•
Resultaten voorschoolse educatie	
OR1 Ontwikkelingsresultaten	•
Kwaliteitszorg en ambitie	
KA1 Kwaliteitszorg	•
KA2 Kwaliteitscultuur	•
KA3 Verantwoording en dialoog	•

Onderzoeksactiviteiten

We hebben observaties uitgevoerd van de pedagogisch-educatieve praktijk in de groep, documenten geanalyseerd, gesprekken gevoerd met ouders, pedagogisch medewerkers, de pedagogisch coach, de VE-coördinator en de manager. Aan het eind van de onderzoeksdag hebben wij de resultaten van het onderzoek besproken met de manager, de pedagogisch medewerkers, de pedagogisch coach en de VE-coördinator.

Leeswijzer

In hoofdstuk 2 staan de waarderingen, de conclusie en het vervolgtoezicht. Hoofdstuk 3 gaat verder in op de resultaten van het onderzoek op de onderzochte standaarden. In hoofdstuk 4 is de reactie van de houder op het onderzoek en het rapport opgenomen.

Legenda

Waarderingen zoals ze in de rapportages worden weergegeven:

- K** Kan beter
- V** Voldoende
- G** Goed

2 . Hoofdconclusie en vervolg

In dit hoofdstuk beschrijven we de hoofdconclusie en geven we de afzonderlijke waarderings weer per standaard op peutercentrum Calimero.

Conclusie

We waarderen de kwaliteit van de voorschoolse educatie op peutercentrum Calimero als over het geheel genomen als (ruim) Voldoende. De meeste standaarden zijn voldoende. De standaarden Samenwerking, Kwaliteitszorg en Kwaliteitscultuur hebben we zelfs als Goed gewaardeerd. Voor de standaard Resultaten vinden we de waardering Kan beter op zijn plaats.

Context

Peutercentrum Calimero is al langere tijd gehuisvest in de basisschool de Sleutelbloem. De samenwerking tussen peutercentrum en de basisschool kenmerkt zich door korte lijnen, gezamenlijke afstemming van aanbod en activiteiten.

De leidinggevenden de VE coördinator zijn zeer ervaren en al vele jaren aan het peutercentrum verbonden. Het team van pedagogisch medewerkers wordt gekenmerkt door een mooie mix van ervaren en jongere collega's, die goed met elkaar samenwerken en van elkaar willen leren. Zij worden actief ondersteund door de VE-coördinator en de VE-coach. De houder heeft ervoor gekozen om een pedagogisch ondersteuner toe te voegen aan de formatie die naar behoeven ingezet kan worden om extra handen te bieden aan de pedagogisch medewerkers. In het geval van Calimero is dit geen overbodige luxe gezien het feit dat relatief veel peuters extra zorg en begeleiding vragen.

Basisvoorwaarden voorschoolse educatie volgens de GGD

De GGD-toezichthouder heeft op 4 november 2021 de basisvoorwaarden voorschoolse educatie onderzocht. Uit dit onderzoek bleek dat de basisvoorwaarden geen tekortkomingen vertoonden.

3. Resultaten kwaliteitsonderzoek voorschoolse educatie

In dit hoofdstuk geven we per kwaliteitsgebied de waarderings- en de resultaten van het onderzoek op peutercentrum Calimero.

3.1. Ontwikkelingsproces

Ontwikkelingsproces	K	V	G
OP1 Aanbod		•	
OP2 Zicht op ontwikkeling		•	
OP3 Pedagogisch-educatief handelen		•	
OP6 Samenwerking			✍

De standaard *OP1 (Aanbod)* waarden we als Voldoende. De pedagogisch medewerkers van de peuteropvang gebruiken een erkende VE-methode. Deze gaat uit van het spelend leren van de peuters en sluit goed aan bij hun belevingswereld. Het aanbod is zodanig van opzet en inhoud dat het de kinderen gericht voorbereidt op een goede start in groep 1 van de basisschool. Het stimuleert systematisch de ontwikkeling van de peuters op het gebied van taal, rekenen, sociaal-emotioneel en motoriek. Vooral het aanbod voor de woordenschatontwikkeling is goed doordacht, en gericht gekoppeld aan de thema's. De pedagogisch medewerkers maken bewuste keuzes in de uitwerking van de thema's, rekening houdend met de kenmerken van de kinderen en evalueren na afloop van elk thema of de doelen bereikt zijn.

De pedagogisch medewerkers richten de ruimte aantrekkelijk en functioneel in. In de inrichting zien we dat er aandacht is voor het thema waaraan gewerkt wordt. Er zijn uitnodigend ingerichte speelhoeken en bijbehorende spel- en leermaterialen aanwezig, waarmee de peuters ontdekkingen kunnen doen.

De standaard *Zicht op ontwikkeling (OP2)* waarden we als Voldoende. De pedagogisch medewerkers volgen de ontwikkeling van de peuters op de diverse ontwikkelingsgebieden zorgvuldig met behulp van een gestandaardiseerd observatie-instrument. De medewerkers registreren en verwerken hun observaties op inzichtelijke wijze. Ze maken hierbij gebruik van een handzame app om de dagelijkse observaties vast te leggen.

De pedagogisch medewerkers bespreken en analyseren de observatiegegevens met elkaar en de VE-coördinator. Met elkaar bepalen zij aan de hand daarvan hoe zij gerichte begeleiding, (extra) ondersteuning of uitdaging gaan bieden aan de peuters, aansluitend bij hun niveau en ontwikkelingsbehoefte. Zij evalueren de vorderingen van de kinderen regelmatig en bespreken deze met de ouders op vaste momenten in het jaar.

Als de peuters specialistische zorg nodig hebben die de pedagogisch medewerkers zelf niet kunnen bieden, wordt tijdig opgeschaald naar externe zorginstanties. Voor specifieke ontwikkelingsproblematiek heeft de organisatie waartoe Calimero behoort een zogenaamde 'kleine groep' ingericht. Daarin krijgen peuters in een kleinschalige setting gerichte ondersteuning en begeleiding van gespecialiseerde pedagogisch medewerkers. Momenteel is deze groep vol, waardoor kinderen soms langer dan gewenst moeten wachten op deze specifieke hulp.

De standaard *Pedagogisch-educatief handelen (OP3)* waarderen we als Voldoende.

De pedagogisch medewerkers laten in hun houding en aanpak blijken dat ze hun vak goed verstaan. Door middel van gerichte en doordachte activiteiten, aangepast aan het tempo, het niveau en de belangstelling van de kleuters slagen zij erin hen tot leren te brengen. Dit gebeurt in een stimulerende, ontspannen sfeer.

Tijdens de kringactiviteit die we geobserveerd hebben viel op dat de peuters echt opgingen in het verhaal van de leidsters en graag hun opgedane kennis wilden etaleren. Wel duurde de kringactiviteit wat lang waardoor de betrokkenheid hier en daar wat wegebde.

De standaard *Samenwerking (OP6)* waarderen we als Goed. Dit omdat Calimero een voorbeeld is voor anderen hoe zij de samenwerking met de basisschool en met de ouders vorm en inhoud geven.

Calimero werkt volgens een vast protocol samen met de basisschool waarin zij gevestigd is en draagt via een (warme) overdracht relevante informatie over de doelgroepeuters. Dit gebeurt in goed overleg met de ouders. De lijnen tussen het peutercentrum en de basisschool zijn kort. De peuters en kleuters zijn in dezelfde gang van het schoolgebouw ondergebracht en de leidsters en kleuterleerkrachten kennen elkaar goed. Er vindt regelmatig afstemming plaats over de thema's en er worden soms gezamenlijke activiteiten georganiseerd. Het structureel plannen van vaste overleg- en overdrachtsmomenten tussen de pedagogisch medewerkers en kleuterleerkrachten is nog wel een verbeterpunt. Nu gebeurt dat vaak tussen de bedrijven door waardoor soms onvoldoende tijd genomen wordt om alle relevante informatie over de peuters over te dragen.

De ouders worden door het peutercentrum gezien als educatieve partners. En dat maakt Calimero in de praktijk ook meer dan waar. Ouders kregen tijdens de Coronaperiode structureel werk- en leesmateriaal mee om hun kinderen te ondersteunen en te stimuleren. Verder worden de ouders steeds goed geïnformeerd over het betreffende thema en de onderwerpen die daarin aan de orde komen. In aanvulling daarop krijgen zij kant en klare pakketten mee waarin zij thuis samen met hun kind spelenderwijs kunnen aansluiten bij de speel/leeractiviteiten van het thema.

Een ander sterk punt is het afleggen van huisbezoeken door de pedagogisch medewerkers om beter zicht op de kinderen in hun thuissituatie te krijgen en de ouders gericht te kunnen ondersteunen. De ouders die wij gesproken hebben, zijn zeer te spreken over deze initiatieven.

Daarnaast vindt er regelmatig vanuit Calimero overleg en afstemming plaats met externe zorginstanties.

3.2. Resultaten voorschoolse educatie

Resultaten voorschoolse educatie	K	V	G
OR1 Ontwikkelingsresultaten		●	

We waarderen *de standaard Resultaten (OR1)* als Kan beter.

De peuterleerplek gaat uit van hoge verwachtingen van de ontwikkeling die de peuters kunnen bereiken aan het eind van de voorschoolse periode. Het peutervolgsysteem biedt houvast op het gebied van de gewenste ontwikkelingsgroei van de peuters, gerelateerd aan hun leeftijd. Daarmee krijgen de pedagogisch medewerkers en de leiding inzicht in hoe de peuters zich ontwikkelen en of zij al dan niet met een achterstand naar groep 1-2 van de basisschool gaan.

Of de resultaten van de voorschoolse educatie van de peuterleerplek daarmee over het geheel genomen naar verwachting zijn, is echter niet duidelijk. Daartoe ontbreken concrete doelen op de verschillende ontwikkelingsgebieden, die passen bij de kenmerken van de kinderen. Dit geldt zowel op individueel kindniveau als op locatieniveau over meerdere jaren bekeken. Hierin kan de peuterleerplek zich verbeteren, met ondersteuning vanuit de houder. Ook is het wenselijk dat de peuteropvang actief terugkoppelingsgegevens vanuit de basisschool opvraagt over de leervorderingen van de kinderen die vroegschoolse educatie ontvangen hebben en inmiddels doorgestroomd zijn naar de school. Dit om te kunnen nagaan of het geboden programma daadwerkelijk het beoogde effect heeft gehad en gunstig doorwerkt in

de verdere ontwikkeling van de kinderen op de basisschool.

Overigens is het peutercentrum zich wel aan het ontwikkelen op dit gebied. Door het beredeneerde aanbod meer te gaan aanscherpen en toe te werken naar concrete ontwikkelingsdoelen, groepsplannen en objectieve observaties, kan het effect van de voorschoolse educatie beter in beeld gebracht worden.

Dit is ook belangrijk omdat een versterkte resultaatgerichtheid het voor alle betrokkenen beter mogelijk om na te gaan wat werkt en waaraan nog gewerkt kan worden om de voorschoolse educatie succesvol te laten zijn voor zoveel mogelijk kinderen.

3.3. Kwaliteitszorg en ambitie

 Kwaliteitszorg en ambitie	K	V	G
KA1 Kwaliteitszorg			<i>ℓ</i>
KA2 Kwaliteitscultuur			<i>ℓ</i>
KA3 Verantwoording en dialoog		●	

De *standaard Kwaliteitszorg (KA1)* waarderen we als Goed. Dit is omdat de samenhang tussen visie op goede peuteropvang, het daarmee verbonden beleid, de uitvoering en de kwaliteitsborging sterk en zichtbaar tot uiting komen bij peutercentrum Calimero.

De houder van het kindcentrum heeft in haar (pedagogisch) beleidsplan samen met de voorscholen opgeschreven wat ze met de voorschoolse educatie willen bereiken. De houder heeft ook aangegeven hoe zij de kwaliteit van de voorschoolse educatie bewaakt en bevordert. De GGD houdt jaarlijks toezicht op de basiskwaliteit.

Peutercentrum Calimero heeft duidelijk voor ogen wat zij beoogt met de voorschoolse educatie. Zij heeft van het stichtingsbrede pedagogisch beleidsplan een daarvan afgeleid pedagogisch werkplan en een locatiespecifiek werkplan gemaakt. Hierin wordt de invulling van de voorschoolse locatie nader geconcretiseerd en toegespitst op de betreffende locatie. Bij de totstandkoming van deze plannen zijn ook de medewerkers betrokken.

Er wordt planmatig gewerkt aan verbeteractiviteiten aan de hand van een pdca cyclus. Als onderdeel hiervan evalueert de leiding van de opvang regelmatig via evaluaties en tevredenheidsonderzoeken onder ouders en medewerkers of de doelen bereikt zijn. Op grond daarvan gaat men na welke onderdelen van het beleid en de uitvoering daarvan verbetering behoeven.

Borging van afspraken en kwaliteitsverbeteringen staat hoog in het vaandel van de houder en peutercentrum Calimero. Werkbesprekingen, vormen van intervisie en diverse borgingsdocumenten zijn bedoeld om het goede vast te houden en onderdelen van de voorschoolse educatie waar nodig verder te verbeteren.

De *standaard Kwaliteitscultuur (KA2)* waarderen we als Goed. Dit omdat uit alles blijkt dat de houder, leiding en pedagogisch medewerkers professioneel en integer hun taak vervullen en ervoor zorgen dat de professionaliteit en deskundigheid van eenieder op peil blijft.

Het beleid van de voorschool om haar visie op de kwaliteit van voorschoolse educatie en ambities in de praktijk te realiseren is breed gedragen. Daarnaast is er een grote bereidheid om gezamenlijk de voorschoolse educatie verder te verbeteren. De inzet van de overkoepelend functionerende VE-zorgcoördinator en de inzet van de VE-coach en een mobiel inzetbare pedagogisch ondersteuner, die zowel de kinderen als de leidsters gericht ondersteunen, zijn voorbeelden van de professionele cultuur. Er is sprake van een duidelijke taak- en verantwoordelijkheidsverdeling en een gezamenlijk uitgedragen kwaliteitsbewustzijn.

De leiding en de pedagogisch medewerkers werken gezamenlijk aan een voortdurende verbetering van hun professionaliteit. Zo volgen zij regelmatig gerichte scholingen om hun kennis en vaardigheden op peil te houden en te versterken. Dit gebeurt aan de hand van een centraal afgesproken en vastgelegd opleidingsplan.

De *standaard Verantwoording en dialoog (KA3)* waarden we als Voldoende.

De leiding van de peuteropvang verantwoordt zich (via de houder) aan de gemeente over het gevoerde beleid ten aanzien van voorschoolse educatie. Het gaat hierbij bijvoorbeeld over het aantal doelgroepeuters en over het aantal maanden dat zij voorschoolse educatie hebben gehad. Verder verantwoordt de peuteropvangplek zich via de website over haar beleid en worden ouders geïnformeerd via nieuwsbrieven. Uit de gesprekken die we voerden met enkele ouders blijkt dat de peuterleerplek hen adequaat en tijdig op de hoogte stelt van de thema's, activiteiten en algemene ontwikkelingen op de peuteropvangplek en openstaat voor hun wensen en voorstellen.

De peuterleerplek zou zich in de toekomst beter kunnen verantwoorden over de bereikte resultaten. Dit door melding te maken van de ontwikkeling en vorderingen die de kinderen over de jaren gemiddeld genomen bereikt hebben gedurende de periode van voorschoolse educatie. Ook hun vervolgsucces op de basisscholen kan hiervoor een belangrijke graadmeter zijn.

4. Reactie van de houder

Hieronder geeft de houder een reactie op de uitkomsten van het onderzoek en geeft de houder aan hoe ze hier mee aan de slag gaat.

Zicht op ontwikkeling en ontwikkelingsresultaten:

Met de adviezen van de inspectie gaan wij aan de slag om nog gericht te werken aan het beredeneerd aanbod. De eerste stappen hiertoe waren al gezet door de aanscherping van borgingsafspraken en evaluatie met alle locaties op het beredeneerd aanbod. Wij onderzoeken in samenwerking met een externe organisatie de mogelijkheden om doelmatiger en meetbaar te werken aan groepsdoelen en individuele doelen. Zo kan het effect van ons aanbod beter in beeld gebracht worden en waar nodig aangescherpt worden. We zullen de borgingsdocumenten voor het kindvolgsysteem KIIJK! en het VE-programma Uk & Puk hierop gaan aanpassen en onze medewerkers hierin meenemen.

In overleg met scholen gaan we onderzoeken hoe we terugkoppelingsgegevens kunnen opvragen over de leervorderingen van kinderen die voor- en vroegschoolse educatie hebben ontvangen en inmiddels zijn doorgestroomd naar school. Hiermee willen wij ons in de toekomst beter verantwoorden over bereikte resultaten. Het structureel plannen van vaste overleg- en overdrachtsmomenten tussen pedagogisch medewerkers en onderbouwleerkrachten is een praktisch punt en heeft hierbij onze aandacht.

Inspectie van het Onderwijs
Postbus 2730, 3500 GS Utrecht
T-algemeen 088 6696000
T-loket (voor vragen) 088 6696060

